

Gevaarlijke producten

nieuwe wet - nieuw etiket

Inhoud

Gevaarlijke producten: let op	3
Ken de gevarensymbolen	8
Oude R-zinnen	12
Oude S-zinnen	14
Nieuwe H-zinnen	17
Nieuwe EUH-zinnen	20
Nieuwe P-zinnen	21

Gevaarlijke producten: let op

Gevaarlijke stoffen zijn alomtegenwoordig in onze ondernemingen. Toch vormen deze stoffen een reëel gevaar voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers. In de praktijk blijkt echter nog vaak dat werknemers onvoldoende geïnformeerd zijn over de risico's van het werken met gevaarlijke producten. Een gebrek aan kennis, als gevolg van een tekort aan informatie en opleiding vanwege de werkgever, ligt dikwijls aan de basis van ongevallen.

De wet verandert: de etiketten ook

Iedere verpakking van gevaarlijke stoffen is reeds voorzien van etiketten met symbolen, waarschuwingen en veiligheidsvoorschriften. Soms met enkel een code zoals bijvoorbeeld R49, S23 en een of ander logo. Toch zult u de komende jaren geleidelijk aan andere etiketten aantreffen die deel uitmaken van een nieuw internationaal eenduidig systeem. Door het stapsgewijs invoeren van de nieuwe regels komen de volgende vijf jaar echter zowel producten voor met een oude etiket als producten die gelabeld zijn volgens de nieuwe regels.

Belangrijk om weten is dat deze nieuwe reglementering gebruik maakt van nieuwe gevarensymbolen.

Veel van deze nieuwe pictogrammen vertonen grote gelijkenissen met de oude symbolen. Schijn bedriegt echter, want hun betekenis blijft niet geheel behouden. De kans bestaat dus dat de chemische stoffen die u nu gebruikt gelabeld zullen worden met andere symbolen.

Verder introduceert men twee nieuwe signaalwoorden die op het etiket moeten voorkomen: "Gevaar" of "Waarschuwing". Hierbij zal "Gevaar" gebruikt worden bij de meest gevaarlijke stoffen.

De gekende R- en S-zinnen die het gevaar en de veiligheidsaanduidingen aangeven zullen ook plaats moeten maken voor H-, EUH- en P-zinnen (Hazard en Precautionary statements - Gevaar en Voorzorg aanduidingen). Ook hier is het belangrijk te weten dat er niet steeds een direct verband bestaat tussen de oude en de nieuwe zinnen. In deze brochure geven wij alvast een overzicht van alle oude (R en S) en de nieuwe (H-, EUH- en P-) zinnen.

Het etiket is een bron van informatie

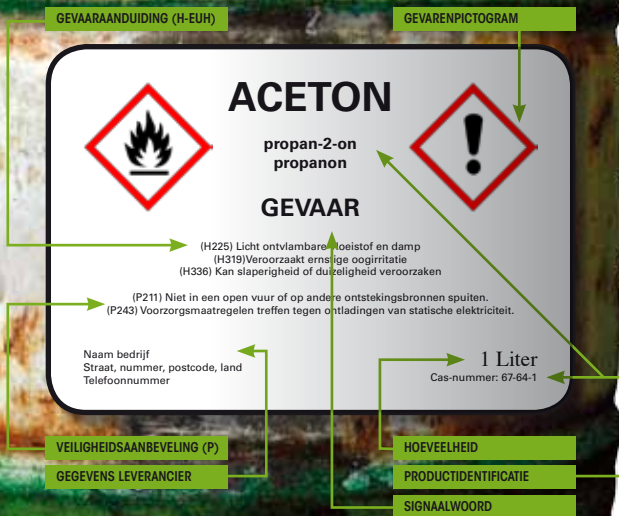
Onjuist gebruik van gevaarlijke stoffen leidt nog vaak tot ongelukken met gezondheids- of milieuschade. Voor uw eigen veiligheid is het dus goed te weten met welke risico's u rekening moet houden bij het ge-

bruik van bepaalde producten. Lees daarom aandachtig de informatie op de verpakking en pas de richtlijnen vervolgens toe.

Op het etiket moet u steeds volgende informatie kunnen vinden:

1. Gegevens over de leverancier (naam, adres, telefoonnummer).
2. De hoeveelheid waarin het product aanwezig is in de verpakking.
3. Productidentificatie (naam en identificatienummer, de handelsnaam en de identiteit van alle stoffen die een bepaalde bijdrage leveren tot gevaarenindeling).
4. Gevaarpictogrammen die visueel het gevaar weergeven.
5. Een signaalwoord dat aanduidt of het product meer of minder gevaarlijk is.
6. Gevarenaanduiding die een specifieke beschrijving geeft van het gevaar. Deze aanduiding kan voorkomen onder de vorm van de oude R-zinnen of aan de hand van de nieuwe H- en EUH-zinnen. Beide lijsten zijn opgenomen in deze brochure.
7. Veiligheidsaanbeveling die maatregelen aangeeft om schadelijke gevolgen te voorkomen. Deze aanduiding kan voorkomen onder de vorm van de oude S-zinnen of aan de hand van de nieuwe P-zinnen. Beide lijsten zijn opgenomen in deze brochure.
8. Aanvullende gevaarinformatie

6 Voorbeeld van een nieuw etiket

GEVAARAANDUIDING (R)

GEVARENPICTOGRAM

Irriterend

BUTANON

ethyl methyl keton

Schadelijk

(R11) Licht ontvlambaar
(R36) Irriterend voor de ogen
(R66) Herhaalde blootstelling kan een droge of gebarsten huid veroorzaken
(R67) Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken

(S2) Buiten bereik van kinderen bewaren
(S9) Op een goed geventileerde plaats bewaren
(S16) Verwijderd houden van ontstekingsbronnen - niet roken

Naam bedrijf
Straat, nummer, postcode, land
Telefoonnummer

1 Liter

Cas-nummer: 78-93-3

VEILIGHEIDSAANBEVELING (S)

GEGEVENS LEVERANCIER

HOEEVEELHEID

PRODUCTIDENTIFICATIE

Ken de gevarensymbolen zodat u weet waarmee u werkt

Het is belangrijk te weten dat niet alle gevaren voorzien zijn van een gevarenpictogram, lees daarom toch ook steeds de informatie op het etiket.

	Deze stoffen kunnen tot ontploffing komen bij contact met vlammen, vonken, statische elektriciteit of onder invloed van warmte, schokken, wrijving ...
	Deze stoffen kunnen ontvlammen na : ■ contact met vlammen, vonken, statische elektriciteit ... ■ invloed van warmte, schokken, wrijving ... ■ contact met lucht. ■ contact met water. Hierbij vormen ze ontvlambare gassen (sommige van deze gassen ontvlammen spontaan, andere na contact met een energiebron zoals vlammen en vonken ...)
	Deze stoffen zijn oxiderend en kunnen brand veroorzaken of versterken. Zo kunnen ze zelfs leiden tot een explosie indien meerdere brandbare stoffen aanwezig zijn.

	Deze stoffen bevatten gas onder druk, samengeperst, vloeibaar gemaakt, opgelost of sterk gekoeld vloeibaar gemaakt. Deze stoffen kunnen ontploffen in de nabijheid van warmte. Gekoeld vloeibaar gas kan bij contact bevriezing en koude verbranding veroorzaken. In hoge concentraties kunnen ze bovendien verstikking veroorzaken.
	Deze stoffen behoren tot een van de volgende categorieën: ■ Kankerverwekkende stoffen ■ Mutagene stoffen: deze stoffen kunnen het DNA van de cellen aantasten en bijgevolg permanente schade veroorzaken bij de persoon die blootgesteld werd of bij zijn nakomelingen (kinderen, achterkleinkinderen, ...) ■ Stoffen met voortplantingstoxiciteit: deze stoffen kunnen nadelige gevolgen hebben voor het seksueel functioneren, ze kunnen de vruchtbaarheid verminderen, miskramen veroorzaken of ernstige afwijkingen veroorzaken aan het ongeborn kind. ■ Deze producten kunnen het functioneren van organen zoals bijvoorbeeld de lever of het zenuwstelsel beïnvloeden. Afhankelijk van de stoffen kunnen de effecten optreden na eenmalige of herhaaldelijke blootstelling. ■ Stoffen die ernstige schade aanrichten op de longen en ademhalingsnood veroorzaken. Bovendien kunnen deze stoffen dodelijk zijn als ze bij inname in het lichaam (mond, neus, braken) toch in de luchtwegen terecht komen. ■ Stoffen die ademhalingsallergieën zoals astma kunnen veroorzaken

	Deze stoffen veroorzaken acute toxiciteit en kunnen zelf bij zeer kort contact of bij lage dosis al ernstige gevolgen hebben. De effecten kunnen variëren van misselijkheid, braken, hoofdpijn, flauwvallen tot veel ernstigere gevallen zoals overlijden.
	Deze stoffen kunnen verschillende effecten hebben zoals : ■ Vergiftiging bij hoge graad van blootstelling ■ Irritatie van de ogen, keel, neus en huid. ■ Huidallergieën zoals eczema ■ Slaperigheid of duizeligheid
	Deze stoffen vormen een gevaar voor het aquatisch milieu en kunnen zeer giftig zijn voor waterorganismen (vissen, schaaldieren, algen, waterplanten, ...), vaak met langdurige gevolgen.
	Deze stoffen zijn corrosief: ■ Ze zijn bijtend voor metalen ■ Ze veroorzaken huidcorrosie en huidirritaties

Oude gevarensymbolen		Nieuwe gevarensymbolen	
MATERIËLE GEVAREN			
	E, Ontplofbaar		Explosiegevaar
	F(+), (zeer) Licht ontvlambaar		Brandgevaarlijk
	O, Oxiderend		Brandbevorderend
			Houder onder druk
GEZONDHEIDSGEVAREN			
	C, Corrosief		Bijtend
	T(+), (zeer) giftig		Giftig
	Xn, Schadelijk Xi, Irriterend		Schadelijk
 			Lange termijn gezondheids- schadelijk
Milieugevaren			
	N, Gevaarlijk voor milieu		Milieugevaarlijk

12 OUDE ZINNEN

R-zinnen (aanduiding bijzondere gevaren)

R 1	In droge toestand ontplofbaar
R 2	Ontploffingsgevaar door schok, wrijving, vuur of andere ontstekingsoorzaken
R 3	Ernstig ontploffingsgevaar door schok, wrijving, vuur of andere ontstekingsbronnen
R 4	Vormt met metalen zeer gemakkelijk ontplofbare verbindingen
R 5	Ontploffingsgevaar door verwarming
R 6	Ontplofbaar met en zonder lucht
R 7	Kan brand veroorzaken
R 8	Bevordert de verbranding van brandbare stoffen
R 9	Ontploffingsgevaar bij menging met brandbare stoffen
R 10	Ontvlambaar
R 11	Licht ontvlambaar
R 12	Zeer licht ontvlambaar
R 14	Reageert heftig met water
R 15	Vormt licht ontvlambaar gas in contact met water
R 16	Ontploffingsgevaar bij menging met oxiderende stoffen
R 17	Spontaan ontvlambaar in lucht
R 18	Kan bij gebruik een ontvlambaar/ontplofbaar damp-luchtmengsel vormen
R 19	Kan ontplofbare peroxiden vormen
R 20	Schadelijk bij inademing
R 21	Schadelijk bij aanraking met de huid
R 22	Schadelijk bij opname door de mond
R 23	Vergiftig bij inademing
R 24	Vergiftig bij aanraking met de huid
R 25	Vergiftig bij opname door de mond
R 26	Zeer vergiftig bij inademing
R 27	Zeer vergiftig bij aanraking met de huid
R 28	Zeer vergiftig bij opname door de mond
R 29	Vormt vergiftig gas in contact met water

R-zinnen (aanduiding bijzondere gevaren)

R 30	Kan bij gebruik licht ontvlambaar worden
R 31	Vormt vergiftigde gassen in contact met zuren
R 32	Vormt zeer vergiftigde gassen in contact met zuren
R 33	Gevaar voor cumulatieve effecten
R 34	Veroorzaakt brandwonden
R 35	Veroorzaakt ernstige brandwonden
R 36	Irriterend voor de ogen
R 37	Irriterend voor de ademhalingswegen
R 38	Irriterend voor de huid
R 39	Gevaar voor ernstige onherstelbare effecten
R 40	Onherstelbare effecten zijn niet uitgesloten
R 41	Gevaar voor ernstig oogletsel
R 42	Kan overgevoeligheid veroorzaken bij inademing
R 43	Kan overgevoeligheid veroorzaken bij contact met de huid
R 44	Ontploffingsgevaar bij verwarming in afgesloten toestand
R 45	Kan kanker veroorzaken
R 46	Kan erfelijke genetische schade veroorzaken
R 48	Gevaar voor ernstige schade aan gezondheid bij langdurige blootstelling
R 49	Kan kanker veroorzaken bij inademing
R 50	Zeer vergiftig voor in het water levende organismen
R 51	Vergiftig voor in het water levende organismen
R 52	Schadelijk voor in het water levende organismen
R 53	Kan in het aquatisch milieu op de lange termijn schadelijke effecten veroorzaken
R 54	Vergiftig voor planten
R 55	Vergiftig voor dieren
R 56	Vergiftig voor bodemorganismen
R 57	Vergiftig voor bijen
R 58	Kan in het milieu op de lange termijn schadelijke effecten veroorzaken

R-zinnen (aanduiding bijzondere gevaren)

R 59	Gevaarlijk voor de ozonlaag
R 60	Kan de vruchtbaarheid schaden
R 61	Kan het ongeboren kind schaden
R 62	Mogelijk gevaar voor verminderde vruchtbaarheid
R 63	Mogelijk gevaar voor beschadiging van het ongeboren kind
R 64	Kan schadelijk zijn via de borstvoeding
R 65	Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken
R 66	Herhaalde blootstelling kan een droge of gebarsten huid veroorzaken
R 67	Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken
R 68	Onherstelbare effecten zijn niet uitgesloten

OUDE ZINNEN**S-zinnen (aanduiding veiligheidsaanbevelingen)**

S 1	Achter slot bewaren
S 2	Buiten bereik van kinderen bewaren
S 3	Op een koele plaats bewaren
S 4	Verwijderd van woonruimten opbergen
S 5	Onder houden (geschikte vloeistof opgegeven door fabrikant)
S 6	Onderhouden (inert gas door fabrikant op te geven)
S 7	In goed gesloten verpakking bewaren
S 8	Verpakking droog houden
S 9	Op een goed geventileerde plaats bewaren
S 12	De verpakking niet hermetisch sluiten
S 13	Verwijderd houden van eet- en drinkwaren en van diervoeder
S 14	Verwijderd houden van (in te vullen door fabrikant)
S 15	Verwijderd houden van warmte
S 16	Verwijderd houden van ontstekingsbronnen - niet roken -

S-zinnen (aanduiding veiligheidsaanbevelingen)

S 17	Verwijderd houden van brandbare stoffen
S 18	Verpakking voorzichtig behandelen en openen
S 20	Niet eten of drinken tijdens gebruik
S 21	Niet roken tijdens gebruik
S 22	Stof niet inademen
S 23	Gas/rook/damp/spuitnevel niet inademen
(De toepasselijke term(en) aan te geven door de fabrikant)
S 24	Aanraking met de huid vermijden
S 25	Aanraking met de ogen vermijden
S 26	Bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen
S 27	Ver-ontreinigde kleding onmiddellijk uittrekken
Na aanraking met de huid onmiddellijk wassen met veel (aan te geven door de fabrikant)
S 29	Afval niet in de gootsteen werpen
S 30	Nooit water op deze stof gieten
Maatregelen treffen tegen ontladingen van statische elektriciteit
S 35	Deze stof en de verpakking op veilige wijze afvoeren
S 36	Draag geschikte beschermende kleding
S 37	Draag geschikte handschoenen
S 38	Bij ontoereikende ventilatie een geschikt ademhalings-, beschuttingsmiddel dragen
S 39	Een beschermingsmiddel voor de ogen/voor het gezicht dragen
S 40	Voor de reiniging van de vloer en alle voorwerpen verontreinigd met dit materiaal gebruiken (aan te geven door fabrikant)
S 41	In geval van brand en/of explosie inademen van rook vermijden
S 42	Tijdens de ontsmetting/bespuiting een geschikt ademhalingstoestel dragen (De toepasselijke term(en) aan te geven door de fabrikant)
S 43	In geval van brand gebruiken (blusmiddelen aan te duiden door de fabrikant. Indien water het risico vergroot toevoegen: Nooit water gebruiken)

16 OUDE ZINNEN

S-zinnen (aanduiding veiligheidsaanbevelingen)

S 45 Ingeval van ongeval of indien met zich onwel voelt, onmiddellijk een arts raadplegen (indien mogelijk hem dit etiket tonen)

S 46 In geval van inslikken onmiddellijk een arts raadplegen en verpakking of etiket tonen

S 47 Bewaren bij een temperatuur C (aan te geven door de fabrikant)

S 48 Inhoud vochtig houden met
(middel aan te geven door de fabrikant)

S 49 Uitsluitend in de oorspronkelijk verpakking bewaren

S 50 Niet vermengen met (aan te geven door de fabrikant)
Uitsluitend op goed geventileerde plaatsen gebruiken

Niet voor gebruik op grote oppervlakken in woon- en verblijfruimten

S 53 Blootstelling vermijden, voor gebruik speciale aanwijzing raadplegen

S 56 Niet in het riool of milieu lozen, naar een erkend afvalinzamelpunt brengen

S 57 Neem passende maatregelen om verspreiding in het milieu te voorkomen

S 59 Raadpleeg fabrikant / leverancier voor informatie over terugwinning / recycling

S 60 Deze stof en/of de verpakking als gevaarlijk afval afvoeren

S 61 Voorkom lozing in het milieu. Vraag om speciale instructies/ veiligheidskaart

S 62 Bij inslikken niet het braken opwekken; direct een arts raadplegen en de verpakking of het etiket tonen

S 63 Bij een ongeval door inademing: slachtoffer in de frisse lucht brengen en laten rusten

S 64 Bij inslikken mond met water spoelen (alleen als de persoon bij bewustzijn is)

H-zinnen (gevenaanduidingen)

H200	Instabiele ontplofbare stof.
H201	Ontplofbare stof: gevaar voor massa-explosie.
H202	Ontplofbare stof, ernstig gevaar voor scherfwerking.
H203	Ontplofbare stof; gevaar voor brand, luchtdrukwerking of scherfwerking.
H204	Gevaar voor brand of scherfwerking.
H205	Gevaar voor massa-explosie bij brand.
H220	Zeer licht ontvlambaar gas.
H221	Ontvlambaar gas.
H222	Zeer licht ontvlambare aerosol.
H223	Ontvlambare aerosol.
H224	Zeer licht ontvlambare vloeistof en damp.
H225	Licht ontvlambare vloeistof en damp.
H226	Ontvlambare vloeistof en damp.
H228	Ontvlambare vaste stof.
H240	Ontploffingsgevaar bij verwarming.
H241	Brand- of ontploffingsgevaar bij verwarming.
H242	Brandgevaar bij verwarming.
H250	Vat spontaan vlam bij blootstelling aan lucht.
H251	Vatbaar voor zelfverhitting; kan vlam vatten.
H252	In grote hoeveelheden vatbaar voor zelfverhitting; kan vlam vatten.
H260	In contact met water komen ontvlambare gassen vrij die spontaan kunnen ontbranden.
H261	In contact met water komen ontvlambare gassen vrij.
H270	Kan brand veroorzaken of bevorderen; oxiderend.
H271	Kan brand of ontploffingen veroorzaken; sterk oxiderend.
H272	Kan brand bevorderen; oxiderend.
H280	Bevat gas onder druk; kan ontploffen bij verwarming.
H281	Bevat sterk gekoeld gas; kan cryogene brandwonden of letsels veroorzaken.

H-zinnen (gevarenaanduidingen)

H290	Kan bijtend zijn voor metalen.
H300	Dodelijk bij inslikken.
H301	Giftig bij inslikken.
H302	Schadelijk bij inslikken.
H304	Kan dodelijk zijn als de stof bij inslikken in de luchtwegen terecht komt.
H310	Dodelijk bij contact met de huid.
H311	Giftig bij contact met de huid.
H312	Schadelijk bij contact met de huid.
H314	Veroorzaakt ernstige brandwonden.
H315	Veroorzaakt huidirritatie.
H317	Kan een allergische huidreactie veroorzaken.
H318	Veroorzaakt ernstig oogletsel.
H319	Veroorzaakt ernstige oogirritatie.
H330	Dodelijk bij inademing.
H331	Giftig bij inademing.
H332	Schadelijk bij inademing.
H334	Kan bij inademing allergie- of astmasymptomen of ademhalingsmoeilijkheden veroorzaken.
H335	Kan irritatie van de luchtwegen veroorzaken.
H336	Kan slaperigheid of duizeligheid veroorzaken.
H340	Kan genetische schade veroorzaken <blootstellingsroute vermelden indien afdoende bewezen is dat het gevaar bij andere blootstellingsroutes niet aanwezig is>.
H341	Verdacht van het veroorzaken van genetische schade <blootstellingsroute vermelden indien afdoende bewezen is dat het gevaar bij andere blootstellingsroutes niet aanwezig is>.
H350	Kan kanker veroorzaken <blootstellingsroute vermelden indien afdoende bewezen is dat het gevaar bij andere blootstellingsroutes niet aanwezig is>.
H351	Verdacht van het veroorzaken van kanker <blootstellingsroute

H-zinnen (gevaarenaanduidingen)

vermelden indien afdoende bewezen is dat het gevaar bij andere blootstellingsroutes niet aanwezig is>.

H360 Kan de vruchtbaarheid of het ongeboren kind schaden <specifiek effect vermelden indien bekend> <blootstellingsroute vermelden indien afdoende bewezen is dat het gevaar bij andere blootstellingsroutes niet aanwezig is>.

H361 Kan mogelijk de vruchtbaarheid of het ongeboren kind schaden <specifiek effect vermelden indien bekend> <blootstellingsroute vermelden indien afdoende bewezen is dat het gevaar bij andere blootstellingsroutes niet aanwezig is>.

H362 Kan schadelijk zijn via de borstvoeding.

H370 Veroorzaakt schade aan organen <of alle betrokken organen vermelden indien bekend> <blootstellingsroute vermelden indien afdoende bewezen is dat het gevaar bij andere blootstellingsroutes niet aanwezig is>.

H371 Kan schade aan organen <of alle betrokken organen vermelden indien bekend> veroorzaken <blootstellingsroute vermelden indien afdoende bewezen is dat het gevaar bij andere blootstellingsroutes niet aanwezig is>.

H372 Veroorzaakt schade aan organen <of alle betrokken organen vermelden indien bekend> bij langdurige of herhaalde blootstelling <blootstellingsroute vermelden indien afdoende bewezen is dat het gevaar bij andere blootstellingsroutes niet aanwezig is>.

H373 Kan schade aan organen <of alle betrokken organen vermelden indien bekend> veroorzaken bij langdurige of herhaalde blootstelling <blootstellingsroute vermelden indien afdoende bewezen is dat het gevaar bij andere blootstellingsroutes niet aanwezig is>.

H400 Zeer giftig voor in het water levende organismen.

H410 Zeer giftig voor in het water levende organismen, met langdurige gevolgen.

H-zinnen (gevarenaanduidingen)

H411	Giftig voor in het water levende organismen, met langdurige gevolgen.
H412	Schadelijk voor in het water levende organismen, met langdurige gevolgen.
H413	Kan langdurige schadelijk gevolgen voor in het water levende organismen hebben.

NIEUWE ZINNEN**EUH-zinnen (aanvullende gevareninformatie)**

EUH001	In droge toestand ontplofbaar.
EUH006	Ontplofbaar met en zonder lucht.
EUH014	Reageert heftig met water.
EUH018	Kan bij gebruik een ontvlambaar/ontplofbaar damp-luchtmengsel vormen.
EUH019	Kan ontplofbare peroxiden vormen.
EUH044	Ontploffingsgevaar bij verwarming in afgesloten toestand.
EUH029	Vormt giftig gas in contact met water.
EUH031	Vormt giftig gas in contact met zuren.
EUH032	Vormt zeer giftig gas in contact met zuren.
EUH066	Herhaalde blootstelling kan een droge of een gebarsten huid veroorzaken.
EUH070	Giftig bij oogcontact.
EUH071	Bijtend voor de luchtwegen.
EUH059	Gevaarlijk voor de ozonlaag.
EUH201	Bevat lood. Mag niet worden gebruikt voor voorwerpen waarin kinderen kunnen bijten of waaraan kinderen kunnen zuigen.
EUH201A	Let op! Bevat lood.
EUH202	Cyanoacrylaat. Gevaarlijk. Kleeft binnen enkele seconden aan huid en oogleden. Buiten het bereik van kinderen houden.
EUH203	Bevat zeswaardig chroom. Kan een allergische reactie veroorzaken.

EUH-zinnen (aanvullende gevareninformatie)

- EUH204** Bevat isocyanaten.
Kan een allergische reactie veroorzaken.
- EUH205** Bevat epoxyverbindingen. Kan een allergische reactie veroorzaken.
- EUH206** Let op! Niet in combinatie met andere producten gebruiken. Er kunnen gevaarlijke gassen (chloor) vrijkomen.
- EUH207** Let op! Bevat cadmium.
Bij het gebruik ontwikkelen zich gevaarlijke dampen.
Zie de aanwijzingen van de fabrikant. Neem de veiligheidsvoorschriften in acht.
- EUH208** Bevat <naam van de sensibiliserende stof>. Kan een allergische reactie veroorzaken.
- EUH209** Kan bij gebruik licht ontvlambaar worden.
- EUH209A** Kan bij gebruik ontvlambaar worden.
- EUH210** Veiligheidsinformatieblad op verzoek verkrijgbaar.
- EUH401** Volg de gebruiksaanwijzing om gevaar voor de menselijke gezondheid en het milieu te voorkomen.

NIEUWE ZINNEN

P-zinnen (voorzorgsmaatregelen)

- P101** Bij het inwinnen van medisch advies, de verpakking of het etiket ter beschikking houden.
- P102** Buiten het bereik van kinderen houden.
- P103** Alvorens te gebruiken, het etiket lezen.
- P201** Alvorens te gebruiken de speciale aanwijzingen raadplegen.
- P202** Pas gebruiken nadat u alle veiligheidsvoorschriften gelezen en begrepen heeft.
- P210** Verwijderd houden van warmte/vonken/open vuur/hete oppervlakken. - Niet roken.
- P211** Niet in een open vuur of op andere ontstekingsbronnen spuiten.

P-zinnen (voorzorgsmaatregelen)

P220	Van kleding/.../brandbare stoffen verwijderd houden/bewaren.
P221	Vermenging met brandbare stoffen... absoluut vermijden.
P222	Contact met de lucht vermijden.
P223	Contact met water vermijden in verband met een heftige reactie en een mogelijke wolkbrand.
P230	Vochtig houden met...
P231	Onder inert gas werken.
P232	Tegen vocht beschermen.
P233	In goed gesloten verpakking bewaren.
P234	Uitsluitend in de oorspronkelijke verpakking bewaren.
P235	Koel bewaren.
P240	Opslag- en opvangreservoir aarden.
P241	Explosieveilige elektrische/ventilatie-/verlichtings-/...apparatuur gebruiken.
P242	Uitsluitend vonkvrij gereedschap gebruiken.
P243	Voorzorgsmaatregelen treffen tegen ontladingen van statische elektriciteit.
P244	Reduceerventielen vrij van olie en vet houden.
P250	Malen/schokken/...wrijving vermijden.
P251	Houder onder druk: ook na gebruik niet doorboren of verbranden.
P260	Stof/rook/gas/nevel/damp/spuitnevel niet inademen.
P261	Inademing van stof/rook/gas/nevel/damp/spuitnevel vermijden.
P262	Contact met de ogen, de huid of de kleding vermijden.
P263	Bij zwangerschap of borstvoeding aanraking vermijden.
P264	Na het werken met dit product ... grondig wassen.
P270	Niet eten, drinken of roken tijdens het gebruik van dit product.
P271	Alleen buiten of in een goed geventileerde ruimte gebruiken.
P272	Verontreinigde werkkleding mag de werkruimte niet verlaten.
P273	Voorkom lozing in het milieu.
P280	Beschermende handschoenen/beschermende kleding/

P-zinnen (voorzorgsmaatregelen)

	oogbescherming/gelaatsbescherming dragen.
P281	De nodige persoonlijke beschermingsuitrusting gebruiken.
P282	Koude-isolerende handschoenen/gelaatsbescherming/ oogbescherming dragen.
P283	Vuur/vlambestendige/brandwerende kleding dragen.
P284	Adembescherming dragen.
P285	Bij ontoereikende ventilatie een geschikte adembescherming dragen.
P231+P232	Onder inert gas werken. Tegen vocht beschermen.
P235+P410	Koel bewaren. Tegen zonlicht beschermen.
P301	NA INSLIKKEN:
P302	BIJ CONTACT MET DE HUID:
P303	BIJ CONTACT MET DE HUID (of het haar):
P304	NA INADEMING:
P305	BIJ CONTACT MET DE OGEN:
P306	NA MORSEN OP KLEDING:
P307	NA blootstelling:
P308	NA (mogelijke) blootstelling:
P309	NA blootstelling of bij onwel voelen:
P310	Onmiddellijk een ANTIGIFCENTRUM of een arts raadplegen.
P311	Een ANTIGIFCENTRUM of een arts raadplegen.
P312	Bij onwel voelen een ANTIGIFCENTRUM of een arts raadplegen.
P313	Een arts raadplegen.
P314	Bij onwel voelen een arts raadplegen.
P315	Onmiddellijk een arts raadplegen.
P320	Specifieke behandeling dringend vereist (zie ... op dit etiket).
P321	Specifieke behandeling vereist (zie ... op dit etiket).
P322	Specifieke maatregelen (zie ... op dit etiket).
P330	De mond spoelen.
P331	GEEN braken opwekken.
P332	Bij huidirritatie:

P-zinnen (voorzorgsmaatregelen)

P333	Bij huidirritatie of uitslag:
P334	In koud water onderdompelen/hat verband aanbrengen.
P335	Losse deeltjes van de huid afvegen.
P336	Bevoren lichaamsdelen met lauw water ontdooien. Niet wrijven op de betrokken plaatsen.
P337	Bij aanhoudende oogirritatie:
P338	Contactlenzen verwijderen, indien mogelijk. Blijven spoelen.
P340	Het slachtoffer in de frisse lucht brengen en laten rusten in een houding die het ademen vergemakkelijkt.
P341	Bij ademhalingsmoeilijkheden het slachtoffer in de frisse lucht brengen en laten rusten in een houding die het ademen vergemakkelijkt.
P342	Bij ademhalingssymptomen:(aan te geven door fabrikant)
Voorzichtig wassen met veel water en zeep.
P351	Voorzichtig afspoelen met water gedurende een aantal minuten.
Met veel water en zeep wassen.
P353	Huid met water afspoelen/afdouchen.
P360	Verontreinigde kleding en huid onmiddellijk met veel water afspoelen en pas daarna kleding uittrekken.
P361	Verontreinigde kleding onmiddellijk uittrekken.
P362	Verontreinigde kleding uittrekken en wassen alvorens deze opnieuw te gebruiken.
P363	Verontreinigde kleding wassen alvorens deze opnieuw te gebruiken.
P370	In geval van brand: (aan te geven door fabrikant)
P371	In geval van grote brand en grote hoeveelheden: (aan te geven door fabrikant)
P372	Ontploffingsgevaar in geval van brand.
P373	NIET blussen wanneer het vuur de ontplofbare stoffen bereikt.
P374	Met normale voorzorgen vanaf een redelijke afstand blussen.
P375	Op afstand blussen omwille van ontploffingsgevaar.

P-zinnen (voorzorgsmaatregelen)

- P376** Het lek dichten als dat veilig gedaan kan worden.
- P377** Brand door lekkend gas: niet blussen, tenzij het lek veilig gedicht kan worden.
- P378** Blussen met...
- P380** Evacueren.
- P381** Alle ontstekingsbronnen wegnemen als dat veilig gedaan kan worden.
- P390** Gelekte/gemorste stof opnemen om materiële schade te vermijden.
- P391** Gelekte/gemorste stof opruimen.
- P301+P310** NA INSLIKKEN: onmiddellijk een ANTIGIFCENTRUM of een arts raadplegen.
- P301+P312** NA INSLIKKEN: bij onwel voelen een ANTIGIFCENTRUM of een arts raadplegen.
- P301+P330+P331** NA INSLIKKEN: de mond spoelen – GEEN braken opwekken.
- P302+P334** BIJ CONTACT MET DE HUID: in koud water onderdompelen/hat verband aanbrengen.
- P302+P350** BIJ CONTACT MET DE HUID: voorzichtig wassen met veel water en zeep.
- P302+P352** BIJ CONTACT MET DE HUID: met veel water en zeep wassen.
- P303+P361+P353** BIJ CONTACT MET DE HUID (of het haar): verontreinigde kleding onmiddellijk uittrekken - huid met water afspoelen/afdouchen.
- P304+P340** NA INADEMING: het slachtoffer in de frisse lucht brengen en laten rusten in een houding die het ademen vergemakkelijkt.
- P304+P341** NA INADEMING: bij ademhalingsmoeilijkheden het slachtoffer in de frisse lucht brengen en laten rusten in een houding die het ademen vergemakkelijkt.
- P305+P351+P338** BIJ CONTACT MET DE OGEN: voorzichtig afspoelen

P-zinnen (voorzorgsmaatregelen)

met water gedurende een aantal minuten; contactlenzen verwijderen, indien mogelijk; blijven spoelen.

P306+P360 NA MORSEN OP KLEDING: verontreinigde kleding en huid onmiddellijk met veel water afspoelen en pas daarna kleding uittrekken.

P307+P311 NA blootstelling: een ANTIGIFCENTRUM of een arts raadplegen.

P308+P313 NA (mogelijke) blootstelling: een arts raadplegen.

P309+P311 NA blootstelling of bij onwel voelen: een ANTIGIFCENTRUM of een arts raadplegen.

P332+P313 Bij huidirritatie: een arts raadplegen.

P333+P313 Bij huidirritatie of uitslag: een arts raadplegen.

P335+P334 Losse deeltjes van de huid afvegen. In koud water onderdompelen/hat verband aanbrengen.

P337+P313 Bij aanhoudende oogirritatie: een arts raadplegen.

P342+P311 Bij ademhalings symptomen: een ANTIGIFCENTRUM of een arts raadplegen.

P370+P376 In geval van brand: het lek dichten als dat veilig gedaan kan worden.

P370+P378 In geval van brand: blussen met...
In geval van brand: evacueren.

P370+P380+P375 In geval van brand: evacueren. Op afstand blussen omwille van ontploffingsgevaar.

P371+P380+P375 In geval van grote brand en grote hoeveelheden: evacueren. Op afstand blussen omwille van ontploffingsgevaar.
... bewaren. (aan te geven door fabrikant)

P402 Op een droge plaats bewaren.

P403 Op een goed geventileerde plaats bewaren.

P404 In gesloten verpakking bewaren.

P405 Achter slot bewaren.

P406 In corrosiebestendige/... houder met corrosiebestendige

P-zinnen (voorzorgsmaatregelen)

binnenbekleding bewaren.

P407 Ruimte laten tussen stapels/pallets.

P410 Tegen zonlicht beschermen.

P411 Bij maximaal ... °C/... °F bewaren. (aan te geven door fabrikant)

P412 Niet blootstellen aan temperaturen boven 50 °C/122 °F.

P413 Bulkmateriaal, indien meer dan ... kg/... lbs, bij temperaturen van maximaal ... °C/... °F bewaren. (aan te geven door fabrikant)

P420 Gescheiden van ander materiaal bewaren.

P422 Onder ... bewaren. (aan te geven door fabrikant)

P402+P404 Op een droge plaats bewaren. In gesloten verpakking bewaren.

P403+P233 Op een goed geventileerde plaats bewaren. In goed gesloten verpakking bewaren.

P403+P235 Op een goed geventileerde plaats bewaren. Koel bewaren.

P410+P402 Tegen zonlicht beschermen. Op een goed geventileerde plaats bewaren.

P410+P412 Tegen zonlicht beschermen. Niet blootstellen aan temperaturen boven 50 °C/122 °F.

P411+P235 Bij maximaal ... °C/... °F bewaren. Koel bewaren. (aan te geven door fabrikant)

P501 Inhoud/verpakking afvoeren naar...

"Nieuwe risico's en bijkomende vormen van preventie in een steeds veranderende arbeidsmarkt."

28 april 2010

Werelddag voor veilig en gezond werk

Op 28 april organiseert de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) voor de vijftiende keer de Werelddag voor veiligheid en gezondheid op het werk. De slogan voor dit jaar luidt: "Nieuwe risico's en bijkomende vormen van preventie in een steeds veranderende arbeidsmarkt."

**Emerging risks and
new patterns of prevention
in a changing world of work**

**Risques émergents et
nouvelles formes de prévention
dans un monde du travail
en mutation**

**Riesgos emergentes y
nuevos modelos de prevención
en un mundo de trabajo
en transformación**

**Nieuwe risico's en
bijkomende vormen van preventie
in een steeds veranderende arbeidsmarkt.**